

Kainuun edunajaminen

Mhall 15.01.2025

Kainuun edunajamisen ajankohtaistarkastuksen tarkoituksena on arvioida Kainuun aluekehityksen tilannekuvaa sekä käydä keskustelua ja linjata maakunnan edunajamista koskevia asioita.

Tämän asian käsittelyn aikana kokoukseen osallistuvat kutsuttuina asiantuntijoina europarlamentaarikko Merja Kyllönen, kansanedustaja Tuomas Kettunen sekä Vihreiden varapuheenjohtaja Silja Keränen, Kainuun ELY-keskuksen ylijohtaja Jaana Korhonen ja Kainuun hyvinvointialueen johtaja Sami Mäenpää.

1) Maan hallituksen kehysriiheen valmistautuminen

Pääministeri Petteri Orpon hallitus päättää julkisen talouden suunnitelmasta ja valtiontalouden kehyksistä vuosille 2026-2029 niin sanotussa kehysriihessä 22.-23.4.2025. Aiheesta lisää valtiovarainministeriön sivuilla:

<https://vm.fi/documents/10623/307577/Vuosien+2026%E2%80%932029+julkisen+talouden+suunnitelman+valmistelu.pdf/e2703a70-9dd9-9d1c-1764-53d4f4d2d12a/Vuosien+2026%E2%80%932029+julkisen+talouden+suunnitelman+valmistelu.pdf?t=1730381369355>

2) Itä- ja Pohjois-Suomen huippukokous

Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien huippukokous järjestetään 16.-17.1.2025 Kuopiossa Tahkolla. Kokouksen aiheina ovat muun muassa EU:n maatalous- ja maaseuturahoitusta, älykäs erikoistuminen ja innovatiiviset keskuskaupungit sekä EU:n alue- ja rakennepolitiikka.

3) Valtion aluehallinnon uudistus

Hallitusohjelmaan sisältyvässä valtion aluehallinnon uudistuksessa kootaan valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä uuteen valtakunnalliseen virastoon. Samalla muodostetaan uudet alueelliset elinvoimakeskukset.

Uudistamisessa tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta sekä sujuvoittaa prosesseja ja palvelua. Lisätietoja hankkeesta on verkko-osoitteessa: <https://vm.fi/aluehallintouudistus> ja hankeikkunassa: <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM114:00/2023>

Hallitusohjelman kirjaus uudistuksesta alkaa seuraavasti:

"Valtion aluehallinnon uudistuksen tavoitteena on vahvistaa yhdenmukaista lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta ja sujuvoittaa lupaprosesseja. Kehittämisen pääperiaatteena on monialaisuus."

Kainuun maakuntahallitus on useissa kokouksissaan käynyt läpi uudistusta elinvoimakeskusten näkökulmasta. Uudistuksen yhteydessä perustetaan kuitenkin lisäksi valtakunnallinen virasto, jota hallitusohjelma linjaa näin:

"(Ensisijaisesti tämä tarkoittaa) lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien kokoamista uuteen perustettavaan monialaiseen virastoon, johon yhdistetään Valvira, Aluehallintovirastot sekä ELY-keskusten Y-vastuualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät. Uudessa virastossa ympäristöön liittyvät lupa- ja valvontatehtävät muodostavat yhden yhtenäisen kokonaisuuden.

Viraston pääasiallinen ohjausvastuu osoitetaan valtiovarainministeriölle. Virastolla on valtakunnallinen toimivalta. Alueellinen läsnäolo ja toimintakyky turvataan hyvinvointi-alueiden yhteistoiminta-alueisiin perustuen. Virastolla voi kuitenkin olla tätä laajempi toimipisteverkosto. Uudistuksessa varmistetaan kielellisten oikeuksien toteutuminen. Erityistä huomiota kiinnitetään varautumisvastuiden aukottomaan toteutumiseen ja yhteistoiminnan toteutumiseen alueellisten viranomaisten kanssa."

Uudistus käynnistyi 2023 syksyllä lainsäädäntöhankkeella, jonka tavoitteena on valmistella hallitusohjelman linjausten mukaiset muutokset lainsäädäntöön.

Valmistelu tehdään poikkihallinnollisessa yhteistyössä, ja uudistuksessa ovat mukana kaikki asiaan kuuluvat ministeriöt, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, aluehallintovirasto, ELY-keskus sekä ELY-keskusten, TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus KEHA-keskus sekä Ahvenanmaan valtionvirasto.

Uudistushankkeelle on asetettu seurantaryhmä. Itä- ja Pohjois-Suomen suuraluetta edustavat maakuntajohtajat Riikka Pirkkalainen ja Jussi Rämetsä.

Lakiesitys on ollut lausuntokierroksella. Uudistuksen alueellista valmistelua ja valtakunnallisen viraston toimeenpanoa viedään jo eteenpäin.

4) Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja

sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistuksesta löytyy lisätietoa valtiovarainministeriön sivuilta:

<https://vm.fi/hanke?tunnus=VM097:00/2023>

Uudistuksen selvityshenkilöt luovuttivat valtiosuusjärjestelmän uudistamiseen liittyvän raporttinsa kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikoselle 16.12.2024.

Raportti sisältää selvityshenkilöiden mallin uudeksi kuntien peruspalvelujen valtiosuusjärjestelmäksi ja on luettavissa:

[https://vm.fi/documents/10623/203164374/Selvityshenkil%C3%B6iden+raportti_16122024_tiedoteliite.pdf/e621fdff-ba9c-db11-53f5-](https://vm.fi/documents/10623/203164374/Selvityshenkil%C3%B6iden+raportti_16122024_tiedoteliite.pdf/e621fdff-ba9c-db11-53f5-3a7f0136d9fe/Selvityshenkil%C3%B6iden+raportti_16122024_tiedoteliite.pdf?t=1734338938660)

[3a7f0136d9fe/Selvityshenkil%C3%B6iden+raportti_16122024_tiedoteliite.pdf?t=1734338938660](https://vm.fi/documents/10623/203164374/Selvityshenkil%C3%B6iden+raportti_16122024_tiedoteliite.pdf?t=1734338938660)

5) Asiantuntijoiden ajankohtaisraportit

Käsitellään mahdolliset asiantuntijoiden raportit.

6) Muut mahdolliset asiat

Lisätietoja maakuntajohtaja Riikka Pirkkalaiselta, puh. 040 539 5090 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja käy asiakohtiin liittyvää evästyskeskustelua.

Maakuntahallituksen päätös